

Vtorek, četrtek in soboto
izhaja in velja v Mari-
boru brez podplačila na
dom za vse leto 8 gl. — k.
za pol leta . . . 4 . . . — k.
za četrlet . . . 2 . . . 20 . . .
Po pošti:
Za vse leto 10 gl. — k.
za pol leta . . . 5 . . . — k.
za četrlet . . . 2 . . . 60 . . .
Vredništvo in opravištvost
je na stolnem trgu (Dom-
plaz) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD

Oznaniła:
Za navadno dvestoplo
vrsto se plačuje
6 kr., če se tiska 1krat,
5 kr., če se tiska 3krat,
4 kr., če se tiska 3krat.
veče pismenke se placu-
jejo po prostora.
Za vsak tisek je placat-
kolek (štempelj) za 30 k.
Kopirisi se ne vražajo,
dopisi naj se blagovoljno
frankujejo.

Št. 127.

V Mariboru 28. oktobra 1869.

Tečaj II.

Telegram „Slov. Narodu.“

V Gradcu 27. okt.

Hrabrim zastopnikom slovenskega naroda so napravili slo-
vanski dijaki na tukajšnjem vseučilišči velikansko baklado s
petjem.

V Št. Lenartu na slovenskih goricah. [Izv. dop.] Narodnjaki
št. Lenarškega okraja izrekajo slovenskim poslancem v graškem
deželnem zboru sploh, posebno pa gg. Vošnjaku in Hermanu za
njih junasko postopanje v narodnem vprašanji iskreno priznanje
ino gromovito „Slava.“ Živela zedinjena Slovenija!
Ed. Knjecz, c. kr. blj., dr. Čuček, Dom. Čolnik, Jakob Pečovnik,
Juri Tutek, dek., And. Žunderl, Tomaž Kurnik, Anton Roškar, M.
Milošič, Jož. Divjak, Joh. Berič, Fr. Krmeč, Tom. Šporen, Jožef
Gajžlar, Jožef Pekljar, Jan. Merčnik, Jan. Tomazič, Henrik Fa-
nedl, Juri Purgaj, Juri Jagrič, Leop. Polanec.

Slovenci in deželni zbor graški.

Na sedmo leto — pravijo — vsaka reč prav pride. Če je ta za-
puščina naših prednikov resnična in če se teh sedem let po kaki nevšečni
naključbi ne bode kakor sedmero dni stvarjenja raztegnilo na ravno toliko
večstoletnih dob, potem pride tudi za nas Slovence v kratkem čas, ko nam
več ne bo treba vsak dan na vse jutro že po prvem križu zdihovati: „Ljubi
Bog, kakovšen nemškutarski škandal nam je pa zopet denes namenjen“? ;
potem nam mora vsaj v sedmih letih hbiti ura, ko nam bo „prav prišel“ škandal,
kterega so te dni mogoče graškega zbora mislili napraviti slovenski ved-
nosti, slovanskemu imenu, kateri je pa padel na nje same nazaj. Pravica de-
lati škanale sicer v decemberski ustavi leta 1867 ni garantirana, pa to
ustavopodkovanega Nemca ne more motiti, da bi svojega škandala ne na-
redil z ravno isto smelostjo, s katero dela svoje predzrne „salto mortale“ čez
garantirani član XI. in XIX. imenovane ustave, tako da bi se včasih še sicer
urni bajaco dunajskega Renza utegnul kaj naučiti v zeleni zbornici graški,
iz ktere smo po ustnih in pismenih poročilih zvedeli sledečo čedno dogod-
bico, katero hočemo tu zapisati iz 3 razlogov:

1. Da se štirski Slovenci prepričajo, kaj imajo pričakovati, dokler
nad njimi vlada graški panter, 2. da se dogodba v spominu ohrani za ono
dobo, ko bomo z Nemci „obrajtovali“ in 3. da kranjski deželni zbor vidi, s
kakšno uljudnostjo in človečnostjo nemška večina vé ravnati proti slovenski
manjšini. Noblesse oblige?

Pa čujmo! V Gradcu živi več nego 100 slovenskih mladeničev, ki
se hoté na ondašnjem vseučilišči izučiti, da bi se nekda mogli kot vredni
udje države in človečanstva vrniti med svoje rojake. Ti mladeniči so sicer
jako dobre in poštene duše, a v očeh naših ljubeznjivih Nemcev imajo ven-
dar le svoje velike napake, ktere se jim ne morejo odpustiti niti na tem
niti na onem svetu. Greh je že, da so Slovanje in da hočejo to tudi ostati;
še večji greh je, da se hočejo kaj pridati naučiti, tako da bi nekda zadostoval
vsemu, kar bi se v njih prihodnjem stanu in položaju smelo in mora-
lo od njih tirjati. K temu še prihaja ogromna napaka, da si ti siromaki
domišljujejo, ka jim je dovoljeno prositi in sicer še v svojem materinem
jeziku prositi.

S takimi naglavnimi grehi preobloženi so slovenski študentje v Gradcu
glave staknili, napisali prošnjo, katero je podpisalo več nego 100 naših mla-
deničev in v kateri so prosili, naj bi deželni zbor priporočal vladi, da bi se
napravila na graškem vseučilišči stolica za slovanske jezike in literature, kakor
se napravljajo take stolice povsod, kjer spoznavajo važnost največjega jezika v
Evropi: po nemških, celo francoskih in angleških vseučilišjih. Prošnja, ki je
bila, kakor so od slovenskih študentov ob sebi umeje, pisana slovansko, v tem
slučaju slovensko, izročé g. poslancu Hermanu, ki jo je res tudi nesel v zbor.

V zboru nasvetuje poslanec g. Vošnjak, naj se prošnja odda dežel-
nem odboru v pretres. Tako daleč je molčala ustava in ustavnost ter nemška
ošabnost, zdaj pa se vzdigne dr. Rechbauer, češ, da je jezik deželnega zbora
nemški, da se morajo torej vse prošnje izročati le nemški, da kažejo slovenski
študentje malo spoštovanja do deželnega zbora, ker niso nemški pisali itd.,
ter nasvetuje, naj se prošnja študentom vrne, da jo nemški prestavijo. Zastoj
je trdil Vošnjak, da so Slovenci enakopravni v deželi in da ima njih jezik
iste pravice v deželnem zboru kakor nemški. Zastoj je razlagal, da bi bilo
razžaljenje ne le prositeljev, ampak vsega slovenskega naroda, ktereга sinovi,
onikani mladeniči so prošnjo oddali, ako bi se prošnja niti ne sprejela. Za-
stoj jim je govoril na srce, da s takim postopanjem-dež. zbor sam od sebe
pehá Slovence in da sam dela za to, da se Slovenci ločijo od Nemcev. Vse
zastoj: Nemci so sklenili, da se pošlje prošnja študentom nazaj.

Tako se je zopet obnesla nemška enostranost, graški ustavoverneži
pa so dali svoji ustavi dve klofuti, kakor si ne moremo grših misliti. Prva

klofuta je zadela član XI. decemberskih osnovnih postav, ki se glasi: Vsakdo
ima pravico prositi (das petitionsrecht steht jedermann zu) in nima nobenega
druzega pristavka, kakor: „Petitije pod skupnim imenom smejo delati le po-
stavno priznana društva“. O prestavah in drugih Rechbauerjevih sanjarijah
ustava nič ne ve. Druga klofuta je zadela znani član XIX. imenovane ustave,
kteri je Slovanom ravnopravnost tako podaril, kakor je Ribničan pekel svojo
slaniko. Te dve klofuti ste dobili vladno sankcijo, kajti vlada, ki se je zarad
nekterih kočevarjev in weisenfelsčanov v Ljubljani tako stavila na rob XIX.
člana, je molčala in gotovo v tem slučaju velja: qui tacet, consentit. Salto
mortale čez član XI. in XIX. je bil srečno končan. Nemci so klicali: bravo!
naši poslanci pa so odšli in zapustili deželnemu zboru to-le:

P i s m o,

ktero je samo na sebi vedo jasno, da nam ni treba ničesar dostavljati:

„Slavno predstojništvo deželnega zbora!

Vlada sklene deželni zbor 30 oktobra t. l.

Dozdaj se je deželni zbor posvetoval skoro le o manj važnih stvareh.
Dosti važnih postav in sklepov še čaka, da bi se nujno rešili. To pa ni
mogoče, ker je tako blizo konec deželnega zbora. Sl. predstojništvo sicer
razpisuje vsakdanje seje, to pa ne zadostuje, ker je nemogoče vse predloge
dobro premišljavati in se pripravljati za posvetovanje.

Po tem takem se deželne zadeve le površno opravljajo.

Za nas slovenske poslance pa je še težavniše, ker večidel nismo
voljeni v odbore in smo morali skoro vse svoje moči napenjati v borbi za
našo narodnost.

Pri takem prengljenji nam ni mogoče. zadeve naših volivcev krepko
dovolj zastopati. Tudi mi nočemo nase vzeti zagovornosti za prenglo
sklenene postave in sklepe, in nočemo, da bi mi in deželni zbor
bilile igrača vlade.

Taka zatvorenja deželnih zborov, kakoršna so zdaj na dnevnem ređu,
kratijo svobodo govora, so škodljiva dostojnosti deželnih zborov in njih sa-
moupravi (autonomiji) in škodujejo deželne zadeve.

Iz tega razloga in zato, ker deželni zbor zaničuje naš narod in naš
jezik, kakor je to zopet v večrajšnji seji dokazal, ko ni hotel sprejeti
slovenski pisane prošnje naših rojakov, smo prisiljeni
izreči: da nam spoštovanje do samega sebe in ozir na svoje
volilce za branujeta, se pri posvetovanjih tega dežel-
nega zbora v tekoči sesiji še dalje udeleževati.“

Gradec 26. oktobra 1869.

Dr. Vošnjak, Herman, Lipold, Lenček, dr. Predlog.

(Poslanca gg. Žuža in Rak sta zarad bolehnosti na odpustu doma.)

Kakor kaže naš telegram iz Gradca, znajo graški študentje ceniti
značajni korak vrlih poslancev, gotovo ga bo vedel tudi ceniti drugi slo-
venski svet.

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

(Šestnajsta seja 20. okt.) Prebere in potrdi se slovenski in
nemški zapisnik. Petitije se izročé peticijskemu odseku. Na vprašanje dr.
Tomana, kdaj se bode končal zbor, naznani deželni predsednik, da je od mi-
nisterstva odločen 23. okt. Volitev novega poslaca grofa Aleksandra Au-
ersperga se potrdi. Postava zarad varstva koristnim ptičem se sprejme po
vladnem predlogu z malimi spremembami. Delijo se ptiči v tri vrste in se
omejuje lovljenje in pokončevanje koristnih ptic. Lovljenje ptičev prve vrste
— škodljivih — je brez izjemka dovoljeno. Lovljenje ptic druge in tretje
vrste pa je dovoljeno le od 1. sept. do 1. febr. in je deloma omejeno. Dež-
man se potega za prosto lovljenje cip, kar tudi obvelja.

Postava zarad razdelitve pašnikov se je predrugačila po opombah
vlade, razun ene točke, ki ne more veljave imeti pri nas, in priporočá dr.
Toman deželnemu predsedniku, da to postavo podpira pri vladi.

Conrad obljubi, da bode po svoji moči priporočal to postavo, da
se potrdi.

Prošnja občine Ložki potok, da se odloči iz ribniškega sodnjega okraja
in pridruži pod Lož, se ne potrdi za zdaj.

Baron Apfaltern poročá v imenu šolskega odseka o glavnih načelih
prihodnje realne postave, kakor n. pr. upeljava latinščine in prvih 4 razredih,
zrelotnih izpitov in pomnoženje na 7 razredov. Deželni odbor naj izdela na
podlagi teh načel načrt postave, katero naj predloži v prihodnji seji. Predlogi
šolskega odseka se potrdijo po kratki debati, ktere se udeležujejo Conrad,
dr. Kaltenegger in baron Apfaltern.

Svecet poročá o sporočilu deželnega odbora o njegovem delovanji od
4. okt. 1868 do 1. sept. 1868 l.

V generalni debati se oglaší Kramarič ter pripoveduje zopet, kako
žalostno se godi v njegovem okraji (Črnomelj) glede ravnopravnosti sloven-
skega v uradih. Ne le da se ne uraduje drugače, nego po nemški, celo nespo-
dobno se obnašajo uradniki proti ljudstvu, posebno okrajni sodnik, ktereга
naj bi se prestavilo kam drugam. Pri točki zarad volitve vrhniško-postojnsko-

ložke omeni dež. predsednik Conrad, da se je odložila ta volitev, ker Vrhnika noče voliti drugače, nego v dveh razredih, kar pa je dež. zbor zavrgel.

Dr. Kaltenegger želi, naj se pospeši osnova novih velicnih občin, pri kateri se ta stvar da uravnati.

Pri točki o zemljiški odvezi nasvetuje odsek, naj se naroči vladi, da v prihodnji sesiji predloži načrt notranje uravnave zemljiških knjig; deželnemu odboru se nalaga, da predloži načrt postave o okrajnih zastopništvih. Pri točki o cestah povdarja Langer važnost ceste iz Novomesta na Krško, od katere ni nič v sporočilu. O tej zadevi govori Kromer za izpeljavo te ceste. Zagorec pa zoper.

Dr. Toman opominja na kokersko cesto, za katero je bilo za to leto že odločenih 10.000 gld., a vendar se ni še nič zgodilo. Naj se tedaj izdelata ta cesta, da bo varna in vsaj taka, kakor je na koroški strani. Dež. predsednik omenja, da le nekatere premembe z načrta so zakasnele to stvar. Zdaj je vse v redu in še letos se bodo lahko pričele priprave.

Dr. Toman stavi predlog, naj se še enkrat naprosi vlada, da se sprejme železnica Ljubljansko-Karlovška v vrsto tistih, za katere garantira država. Se sprejme.

Dalje naznanja nujni predlog o železnici iz Loke v Gorico.

Pri točki o deželnem gledališču stavlja dr. Zarnik predlog, naj se ozira dež. odbor pri prihodnjem oddajanju gledališča na želje dramatičnega društva, kateremu naj se odloči več nego en večer na mesec za svoje predstave. Letos prosilo je društvo za vsaj dva večera na mesec. Deželni odbor naj podpira to važno društvo. Predlog se kot nujni izroči finančnemu odboru.

Pri točki o šolskih zadevah nasvetuje odsek, da se odobri ravnanje dež. odbora, ki je odrekel udeležbo obravnav pri začasnem dež. šolskem svetovilstvu, uležil protest zoper ukaz od 10. febr. t. l. — Vladni zastopnik Conrad ugovarja.

Dr. Toman: V načelih moramo se ustaviti, jaz sem protestiral že v deželnem odboru in tudi drugod se je zgodilo ravno tako, kakor pri nas.

Svetic potrди, da je segel omenjeni ukaz čez meje ministrskih ustanovnih pravic. Predlog odseka se potrди.

Pri točki o policijskih stvareh omenja sporočilo dež. odbora, da mu je bila kot predstojnemu uradu kranjskih občin dolžnost s posebno okrožnico obrniti se do vseh občinskih predstojnikov, ter povzdigniti svoj svarilni in podučni glas, vsled žalostnih dogodov na Jančjem. Spoznal pa je tudi za svojo dolžnost, na korist resnice in varstva dobrega imena kranjske dežele, in njenih prebivalcev poslati spomenico do ministróv, da se ž njo nasproti postavi spomenici ljubljanskega mestnega zbora, kateri je v njej ta dogodek z enostranskega stališča sodil in ž njo daleč segel čez meje svojega področja, — ter je popolnoma in brez pridržka izpeljavo narodne ravnopravnosti zaznamoval za tisto sredstvo, ki je edino, da se ž njim zadovolji slovenskemu ljudstvu in ohrani sloga med vsemi prebivalci naše dežele.

Odsek nasvetuje, naj se deželnemu odboru izreče zahvala in pripoznanje za njegovo ravnanje, ker nevarnost je bila velika, da bili dobili na glavo izjemni stan vsled nasprotnih prizadev.

Dr. Kaltenegger še nikdar ni govoril tako nesrečno, kakor v tej zadevi, ker se je zoperstavljal nasvetu odseka, branec svojo in svojih 29 tovarišev mestnih očetov kožo.

Zlekel je vso to žalostno dogodbo zopet na dnevni red in prisilil dr. Tomana, da mu je odgovoril s tehitnim govorom, katerega vam hočem podati po stenografičnem zapisniku. Rekel je dr. Toman med drugim, da je dež. odbor prav zmerno odgovoril na neizmerne napade spomenice mestnega odbora, ki v prah tepta čast dežele. Prelivala se je nedolžna kri, vojaki sekali so neoborožene ljudi v Ljubljani in liberalci izrekli so jim še hvalo za to! To je greh, ki ga ne bote nikdar zbrisali, podrli ste sami most porazumljenja, spravili ste deželo ob dobro ime!

Po kratkem govoru sporočevalca Svetca, kake laži so se trosile tudi od drugih strani, kako so se dolžile čisto nedolžne osebe, se potrди predlog odseka in se oklene seja.

(Sedemnajsta seja 21. okt.) Prebere in potrди se slovenski in nemški zapisnik. Prošnja slikarja Ivana Franketa za deželno podporo se izroči peticijskemu odboru.

Dr. Toman utemeljuje svoj nujni predlog zaradi železnice iz Loke v Gorico, zaradi katere naj se obrne deželni odbor na kupcijsko ministerstvo in na državni zbor. Železnice so potrebne in koristne vsakej deželi, posebno takim, ki se morajo živeti z obrtnijo in trgovino. Kranjska dežela ima mnogo naravnih in delavnih moči, da se more povzdigniti obrtnija, katere bo ta železnica na veliko korist. Druge razloge bode gotovo razvil še gospodarski odsek, kateremu naj se izroči ta predlog. Se potrди.

Kromer poroča o prevzetji zaklada normalnih šol v deželno varstvo; priporoča finančni odsek, da se z gotovimi pogoji prevzame ta zaklad v dež. gospodarstvo. Debate se vdeležujejo pri proračunu tega zaklada za l. 1870 deželni predsednik Conrad Kromer, dr. Kaltenegger in se potrđijo vsi predlogi finančnega odseka.

Svetic poroča o zadevah gruntnega davka, o kateri podaja zaradi velike važnosti, katero ima stvar, odsek kakor druga leta posebno sporočilo in stavlja sledeče nasvete:

Slavno c. k. deželne vlade, oziroma c. k. finančne direkcije predsedstvo se prosi:

a. Naj blagovoli svojo pozornost obračati na to, da se bo Najvišji sklep, dotično njegov ukaz od 19. avgusta t. l. št. 929 po vseh okrajih, kolikor koli mogoče, enakomerno spolnovo, in ter v ta namen delovatina c. k. okrajna glavarstva in c. k. davkarije, ako bo treba, z naukom in spodbudo.

b. Naj blagovoli c. k. okrajnim glavarstvom priporočiti, da bodo pri pozvedovanju, kdo je preobložen, za zvedence in zaupnike privzemaliti tudi take može, katere občinski zastop za ta namen naznani.

c. Naj blagovoli poskrbeti, da se davkovske bukvice izdado v nemškem in slovenskem jeziku.

d. Naj blagovoli c. k. davkarijam ukazati, da naj tistim davkoplačnikom, ki na več bukvic plačujejo, njih delna plačila (theilzahlungen) ki še niso zapadle (fällig), kolikor je mogoče, na vse bukvice enakomerno zrajujejo.

e. Naj blagovoli poskrbeti, da se vsi stroški za katastralne reambulacije, če te vsled nove postave o zemljiškem davku ne prenehajo, po § 14 te postave prevzemo na državo, in se občine od njih rešijo.

Vladni zastopnik Conrad omeni, da se prvi dve točki že izvršile, da proti 3. točki ni nobenih ovir. Kar se pa tiče 5. točke se pa ne da spolniti.

Dežman predlaga, naj dež. odbor ozir jemlje na to, kako se bi domestili izpadki pri deželnih in občinskih prikladah vsled izpisovanja cesarskih davkov, in naj o tem poroča prihodnjemu dež. zboru.

Dr. Toman izreka željo, da se bodo olajšali davki preobloženi deželi, ter da se bode to godilo povsod enako, a ne kakor dozda, ko se v nekaterih krajih ni odpisalo celo nič. Govornik navede več tacih izgledov. Tako skrbijo nekateri naši uradniki za ljudstvo! (Dobro.) Vlada naj bi gledala, da bi ne bilo toliko nepotrebnih ovir, kader se človek hoče znebiti svojega davka.

Kozler Jan. govori za Kočevski okraj, na katerega se dozda ni jemalo ozira.

Konečno govori še poročevalec Svetic, posebno zaradi 5. točke, ter ugovarja vladnemu zastopniku. V specialni debati se potrđijo vsi predlogi odseka in Dežmanov dostavek.

V imenu gospodarskega odseka poroča Pintar o dr. Razlagovem predlogu zaradi osnove deželne zavarovalnice. Odsek potrđi predlogu, vendar je treba še mnogo pozvedeti, predno se more konečno sklepati, zato naj se izvršitev prepusti dež. odboru, ki naj stavi prihodnje leto svoje predloge. Debate zaradi principa ali naj se vpelje prisiljeno zavarovanje ali ne, se vdeležujejo Dežman, dr. Toman, Zagorec in se sprejme predlog odsekov.

Dežman poroča o prošnji mestne občine ljubljanske za dovolitev, da se proda več zemljišč na močvirji, skupaj 411 oral in 903 □ sežnjev, ki so cenjena na 43.094 gl. Ker presega vrednost znesek 10.000 gld., treba je po občinskem štatutu posebne deželne postave, katero ima skleniti dež. zbor. Deželni odbor podpira to prošnjo.

Dr. Bleweis je zoper to, da se prodajo ta zemljišča. To bi bilo slabo gospodarstvo. Močvir je za deželo velike važnosti, vrednost zemljišč raste od dne do dne, in močvir ima veliko bodočnost, imenoval bi ga Banat naše dežele. Oralo, ki se je časi dobilo za 20 kr. plačuje se zdaj s 200 gld. Šota veliko dobička vrže in ga bo še več, ker črva postajajo vedno dražji. En oral daje šote v vrednosti od 400 do 500 gld. in ostane potem še rodovitna zemlja. Treba je tedaj le dobro gospodariti. Zato naj se ne potrđi ta prošnja.

Dr. Kaltenegger je za to, da se potrđi, dr. Toman zoper, Dežman za potrjenje, baron Apfaltern se čudi, da dež. odborniki govoré proti predlogu dež. odbora.

Prvosednik razjasni to stvar s tem, da dr. Toman v dotični seji dež. odbora ni bil nazoč, da je dr. Bleweis le rekel, ka nima nič zoper to, da pride ta stvar pred deželni zbor, dr. Costa, Dežman in on sam pa so glasovali za predlog, ki ga stavlja denes dež. odbor.

Dr. Costa omeni, da si je dr. Bleweis in tudi on sam pridržal glasovati prosto o tej zadevi.

Dalje govori še Kaltenegger, baron Apfaltern in Dežman, ki priporoča naj se potrđi prodaja, če ne bi se pokazala animoznost proti ljubljanski občini. (Oho!) Predlog dež. odbora se potem zavrne in prodaja ne dovoli.

(Vsled tega kahal je strašno srd Dežman v svojem „Tagblattu“ in mahal po dež. odboru, češ kako strašno nedosleden je bil. Razjasnilo prvosednikovo pa kaže, da je vse pisarjenje Dežmanovo nesramno in lažljivo previjanje dejanskih razmer. — Pis.)

Dr. Zarnik poroča v imenu ustavnega odseka o svojem predlogu za stalno preustrojenje ljubljanske bolnice. Deželnemu odboru se daje nalog: Naj predloži v prihodnjem zasedanji načrt preustrojenja. Potem se seja sklène.

Deželni zbor štajerski.

(Dva jseta seja, 22. okt.) Nazočih je samo 39 poslancev. Vlada naznanja, da se dež. zbor sklène v saboto 30. t. m. Hamer svetuje, naj zgubi svoj mandat vsak poslanec, ki bi 5 sej brez vzroka izpustil. Dr. J. Kaiserfeld, utemeljuje svoj nasvet, naj bi se napravil časopis, ki bi natančno poročal o delovanju dež. zborov. Ta časopis naj bi se tudi slovenski predstavljaj. Nasvet se izroči ustavnemu odboru. — Dolga, brezvspešna debata se prične o postavi zaradi javnega preskrbovanja ubogih, konečno se zedini zbor o tem, da se sporazume dež. odbor z okrajnimi zastopništvii, naj natančneje pozveda in potem poroča. — Vladi se na uvažanje priporoči prošnja ptujškega nemškega pol. društva, naj se vsi samostani brez razločka odstranijo. Herman ugovarja. Po kratkem razgovoru se sklène postava o napravi preskrbovališče za onemogle. — Dr. Graf poroča o nekaterih pozlavjih deželnega proračuna. Blagajnici za ubožne delavce se enkrat za vselej dovoli 50 fl. kakor vsako leto pa odbije se tudi letos prošnja graških kavarničarjev da bi jim ne bile treba davka plačevati od biljardov.

(21. seja 23. okt.) Poslanec Rak naznanja, da ga zaradi boleznii ne bo letos več v zbornico; K. Seidl nasvetuje, naj bi dež. odbor predložil postavo zaradi razdeljevanja pašnikov. Nasveti odbora za zadeve najdenecv so se tiskali in razdelili, pridejo pa šele v prihodnji sesiji na vrsto. Dež. zbor vzame na znanje sporočilo o reorganizaciji šole za risanje in dovoli dotične stroške v proračunu. Dovolil se proračun za policijo. Društvu štenografov se privoli za leto 1870 donesek 100 gl. in naravoslovskemu društvu donesek 300 gl. Prošnje posameznih srenj in okrajnih zastopov, naj bi se

spremenile pozamezna določila srenjske in postave o okrajnem zastopu, izročé se dež. odboru. Pri tej priliki obeta vlada, da bo v prihodnje ustrezala željam ljudstva in razpisavala po zimi srenjske in okrajne volitve.

Deželni zbor goriški.

(VI. seja, 19. oktobra.) Seja se začne ob 5. uri popoldne; prebere se zapisnik poprejšnje seje v obeh deželnih jezikih.

Poslanec dr. Pajer izreče, da ne bo glasoval niti danes, niti v prihodnje za slovenski zapisnik. Sicer se zapisnik potrdi v obeh jezikih. — Deželni glavar naznani potem peticijo cestnega odbora Goriškega, da naj bi se popravil most čez Vipavo pri Batujah z deželnimi pripomočki. Vloga se izroči peticijskemu odseku.

Prva točka dnevnega reda je predlog Pajerjev, naj se ustanovi posebna komisija, ki ima pretresati, ali in kako naj bi se imele vpeljati v naši deželi direktne volitve za državni zbor.

V ta odbor (odsek) se izvolijo z listki poslanci dr. Pajer, dr. Doliak Gorjup, Winkler in dr. Deperis.

Gospod vladni zastopnik odgovarja na interpelacijo dr. Tonkli-a in tovarišev, sproženo v seji 6. oktobra t. l. tako-le: Načrt za predelanje (Koroške) ceste v kosu pri Dolgi Njivi je bil z razpisom visokega ministerstva notranjih opravil od 13. novembra pr. l. potrjen s tem pogojem, da se delo ne sme začeti, dokler ne bo ustanovljen državni preudarček za tekoče leto, kar pa se je še le dne 30. marca t. l. zgodilo. Ali gledé na to, da bi železnica, ki bi se delala po Sočki dolini, cesto pri Dolgi Njivi morda na več krajih presekalala, zdelo se je namestnji bolj previdno, da se izpeljava omenjenega načrta odnese, dokler bi bilo konečno določeno, kod se ima železnica speljati, in da se med tem popravi drugi kos ceste, namreč oni pri Ručinji. Načrt zadevajoč ta kos ceste, je že potrjen in dotična dražba po izključni ceni, ki presega 19.000 gold., je odločena na 30. oktobra tega leta. Vrh tega se zdaj narejajo tudi načrti, po katerih se imajo predelovati še drugi kosi imenovane ceste, sosebno v oddelkih XI/11.13 in XII/2—5 in tako tudi se napravlja, česar ja treba, da se predela v prihodnjem letu kos ceste pri Dolgi Njivi. Vsega tega, kar je bilo odločeno v letih 1868 in 1869, namreč letnih 20.000 goldinarjev za predelanje bolj strmih kosov erarske ceste, ki drži na Koroško, se ni nihče dotaknil, in ministerstvo ima denarje še vedno pripravljene, da jih izda v tekočem in prihodnjem letu. Po tem takim pojde delo poravnjanja ceste na Koroško lahko urno od rok, in to tem več, ker smemo upati, da se bo tudi za naprej v letne preudarke postavljalo po 20.000 gold., da se imenovana cesta predela na vse strani.

Polanec dr. Deperis poroča o načrtu postave zastran ustanovljanja, obiskovanja in vzdrževanja ljudskih šol. Za branje slovenskega teksta se je poročevalcu dodal poslanec Marušič. V glavnem razgovoru je govoril najpoprej dr. Tonkli zoper vladni načrt. Prvi razlog mu je bil ta, da je državni zbor, ko je občno postavu za ljudske šole pretresal, meje svojega področja prestopil in zašel v postavodajni delokrog deželnih zborov, da je določil mnogo reči, ki bi jih imeli še le deželni zbori vsak po svojih potrebah določevati. Takim prestopkom drž. zbora se je treba vstavljati, če ne, se utegne polastiti s časom vseh pravic deželnih zborov, saj posebno prijazno že tako jim ni. Ako pustimo, da bo delal drž. zbor, kar bo hotel, pridemo tako daleč, da ne bo imel naš deželni zbor več družega opraviti, ko proračune deželnih zalogov potrjevati. Dolžnost deželnih zborov in poslancev je, da varujejo svoje pravice in svojo oblast. Če že glede privatnih pravic velja geslo: Vigilantibus jura, mora veljati to toliko več v javno-pravnih stvareh. — Dalje dokazuje, da tudi iz oportunitatnih ozirov se ne priporoča vladni načrt. Učni črtež obsega tudi take zapovedane predmete, kateri so otrokom ali nepotrebni, ali njih starosti neprimerni; spodtika se sosebno nad geometrijo in telovadstvom, nad poslednjim z ozirom na otroke na kmetih, v gorah, ki morajo eno uro daleč v šolo hoditi in ki že tako teló vadijo pri kmetovskih delih i. t. d. Po vsem tem stavi nasvet, naj bi zbor čez predloženi načrt prestopil na dnevni red.

Za njim je govoril dr. Doliak: Vlada ne bi se smela vtikati v šolstvo in v zadeve poduka. V starih časih in srednjem veku ne nahajamo ni duha ni sluha od tega, da bi bila vlada šolstvo v svojih rokah imela; vse je bilo privatna reč, še le okoli srede preteklega štoletja se je lotila vlada uravnavanja poduka, in to iz političnih ozirov; bilo je to nasledek in dosledek monarhičnega absolutizma. Še zdaj imamo dve državi, v katerih je poduk svoboden, kjer ga vlada ne uravnjuje s postavami: te ste Angleško in zedinjene države v sev. Ameriki. — Dalje se ne spodobi za ustavno državo, da sili mladino v njene šole hoditi. Po eni strani se toliko kriči: svoboda vere, svoboda vesti, svoboda tiska itd., po drugi pa se je „ustavna“ vlada vsega šolstva polastila in dela državljonom silo. Je li to svoboda? Ustavni absolutizem je hujši ko monarhični. Nikar se ne bojte, da ne bo nikogar, ki bi si šolstva poprijel, če bi vlada svobodo poduka izrekla. Jaz sem za popolno svobodo uka, pa je ne zahtevam samo za se, temuč naj jo imajo tudi protestantje, judje, liberalci ravno tako, kakor klerikalci. In do take svobode uka moramo priti, če se bodo ustavna načela dosledno razvijala. Ali za zdaj nismo še dospeli do te stopinje. Dalje, če pomislim, da je bila popred skoz 100 let šola v vladnih rokah ter da jo je vlada oblačila v cerkveno suknjo; če pomislim, da ji je zdaj to suknjo slekla, da je torej v tem hipu šola vsa naga, smili se mi, videl bi jo rad vsaj za silo oblečeno, in za napravu te nujno potrebne obleke nahajam v predložennem vladnem načrtu še precej pripravno suknjo. Za tega voljo — iz oportunitatnih ozirov — bom glasoval za to, da se prestopi k nadrobnejemu pretresanju načrta, in se ne vjemam z dr. Tonkli-evim nasvetom.

Dr. Pajer spodbija razloge dr. Tonkli-eve in dr. Doliak-ove.

Vsi trije govorniki so tudi v drugo za besedo prosili in svoje misli in razloge še dalje razvijali in utrjevali. Prav tehtno je bilo, kar je dr. Tonkli poslancu Pajorju odgovoril. Očitil mu je namreč, prebravši posnetek govora, ki ga je imel Pajer kot državni poslanec na Dunaji proti se-

danji občni državni postavi od 14. maja t. l., kako da se more zdaj za postavu potegovati, potem ko je poprej ravno grajal, kar denes on (Tonkli) graja. Doljak spodbija Pajerjeve ugovore zadevajoče uravnavo šolstva na Angležkem in v severni Ameriki, zagovarja duhovščino ter navaja dokaze iz Belgije in sedanje Italije, kjer se v klerikalnih zavodih izučeni mladenči z mladino v vladnih šolah odgojeno ne le lahko merijo, tem več jo še prekorsavajo, kar se dá iz statistike javnih preskušenj posneti. Tudi Gorica — pravi — ni bila nikoli na boljem, ko tisti čas, ko so še duhovski redovi šolstvo vodili. H koncu povdarju še enkrat krepko svobodo uka in konfesionalnost šole. Dr. Pajer odvrne Tonkli-u, da kar je na Dunaji govoril, potrjuje tudi zdaj, pa da to nima s preloženim načrtom nič opraviti; dr. Doliaku: Čudim se in ne morem razumeti, kako se to vjema, da dr. Doliak po eni strani popolno svobodo uka zahteva, po drugi pa hoče zopet vkeniti uk v spone konfesionalnosti.

Po dokončanem glavnem razgovoru, glasuje se o predlogu za prestop na dnevni red, ki ostane v manjšini.

Dopisi.

Iz Maribora, 24. vinotoka. ☞ [Izv. dop.] (Različne opombe).

Hvala Bogu! toliko smo Slovenci že predramljeni, da se zanimamo za dogodbe sveta, naj pa so tudi daleč od nas. Solidarnost slovenska je vsaj toliko, da nam ni več vse eno, kako se drugim našim bratom godi. Dá, tudi solidarnost slovenska poganja že tudi pri nas krepke korenine, in živo nam sega že v srce, če se „tam doli v Turčiji globoko glave režejo“, koliko še le bolj, če se na meji te Turčije sablje krhajo. Čem dalje tem bolj se — hivala našim nasprotnikom! — tudi vzajemnost jugoslovanska pri nas vzbuja, in strel, ki se za škodarskim jezerom ali za „plavim Dunajem“ sliši, odmeva že tudi na obalah Drave in Mure. — Po mojem mnenju se centralizmu čem dalje bolj bližajo časi pogube. Ko bi še tako hoteli, vendar v kratkem ne bodo več mogli vajat strogega, brezobzirnega centralizma na Dunaji držati, in avstrijski državniki bodo morali dedščino mogočnosti s federalisti deliti. Umetne manjšine morajo vladanje pustiti; na njih mesto morajo stopiti vlade, ki so iz več in svstrijskih narodov zrastle; tako tirja zakon in red prirode, tako bodo Slavjani neprenehoma in nestrašno tirjali, in zgoditi se mora. — Pa pri sedanji mladnosti nekterih slovenskih poslancev se tega še ni takoj nadejati. Mnogo se je že res da v tem oziru storilo, namreč za vresničenje federalističnega programa. Stvar še zdaj omahuje na Poljskem in pa tam nekje, kjer bi je nikdar ne bili Slovenci pričakovali. V nekterih slovenskih krogih še vlada kos onega „marázma“ ali hiraunja, ki je zadržek vsemu napredovanju. Jaz mislim dobre volje nikakor ne manjka, ali nécesa manjka, kar odločujo danednašnji, namreč politične previdnosti situacije in pa iz nje izvirajoče krepke, junaške delavnosti. Nismo li še dovolj prevideli in skusili, kam nas vedno mencánje in omahovanje vodi? Namreč tje, kamor nočemo; in naši nasprotniki pravo imajo, da nam nelogičnost, polovičarstvo in politično nezrelost očitajo. Samo da teh očitanj ne zaslužuje narod, ampak nekteri, ki so vodili narod in ga k ravno temu postopanju z vsega začetka spodbujali. S takim postopanjem pa ne ustrezajo ti politikarji niti sebi, manj pa še narodu; s takim postopanjem se delajo v očeh nasprotnikov smešne, v očeh naših zaveznikov pa sumljive. Gotov sem tega, da klubi, naj so še tako množni, ne bodo naroda zadržali, ampak samo le zavirali ga, in ljudstvo bode moralo mlajših moči si poiskati. Stvar politična je vedno bila in tudi vedno bode na hitrost, moč in silo postavljena, in kdor se obotavlja, tega čas prehiti. — Se vé da edina krivnja ne zadeva poslancev, ampak tudi narodna društva in posameznike; tem bi trebalo tudi v Mariboru, kakor povsod, na krepkejše noge stopiti. Bliža se za Avstrijo in Slovence velevažna zima; preskrbimo se za časa z dobrim političnim netilom!

Iz Savinske doline. (Zopet lep izgled nemške kulture.) Pred nekterimi dnevi je šel kmečki sin F. Prislán iz Braslovč v dotično uradnico na Vrnsko davek plačevat. Ko vstopi v c. k. uradnico in navzočne uradnike slovenski pozdravi, takoj ga jamejo sivo pogledovati. Ko svoj davek odšteje, tirja, naj mu v dačno knjižico slovenski vbilježijo, da je plačal davek. A g. nadzornik, vzor nemške kulture (!), ga vpraša, kaj naj zapiše slovenski, morda številke? „Vse pisanje naj bude slovensko“ — odvrne mu kmečki sin. Ta plačnik je zaprosil, ker mu ima stara dačna knjižica kmalu steči se, g. nadzornika tudi za novo pa slovensko knjižico. Tega pa nadzornikov žolč ni mogel prebaviti, in v svoji zagrizenosti mu naravno odgovori, da naj ide na Rusko si po zaželjeno knjižico. Izborna uljudnost g. nadzornik! Dalje ga ta gospod še popraša, kaj vendar hoče s svojo slovenščino, ktere — po njegovem mnenji — niti prav ne umeje; čemu neki tirja slovensko pisanje, šole pa so še zmirom nemške. „Zakaj nam pa ne daste slovenskih šol, kakor želimo. — Kdo drugi je kriv, ka tako dolgo ne dobomo narodnih šol, ko Vi in vaši nemškutanski bratje, kateri ne privoščijo ubornemu slovenskemu občinstvu potrebne omike“ — odvrne mu kmečki sin. Na to pa, ko ga g. nadzornik dolži, ka ne umeje slovenskega jezika, oglasi se ta kmečki fant, zakaj ne bi umel ga? Nadzornik pa hoté prepričati se o tem, poda mu ravno priročno število „Slovenskega Naroda“ na branje. Prav neugodno pa se mu stori, ko mu oni pritrđi, ka je vse razumel. Da bi se pa o njegovi zmožnosti v slov. jeziku do dobra prepričal, zahteva, da mu kmečki fant naj dotični članek prevede na nemščino. Po takovih pomočkih hočete Vi g. nadzornik skušati kmete, ali razumejo slovenski?! Po takim bi moral priprosti kmet, kteremu je osoda s potnim obrazom boriti se s skopo mačeho zemljo za potreben vžitek, učiti se več jezikov, in vendar kmet časa niti prilike nima najpotrebnejših stvari naučiti se, kamoli da se uči še nepotrebne nemščine. Od ubornega kmeta tirjate znanje dveh jezikov. Vi pa znate morda le enega samega in kako še tistega! Ne da bi po zmožnosti uljudno vga-

jali željam slovenskega ljudstva, gledate ga še sivo ter hočete ga, kakor tega našega zvestega sina na daljno Rusko pošiljati po dačne knjižice. S takovim postopanjem se pa že dobro prikupite nam Slovincem. — Pojte se solit, sram Vas bodi!

V Postojni. 24. okt. — R—n. [Izv. dop.] Veselica, ktero je postojnska čitalnica denes napravila, vršila se je kakor navadno vseskozi v najlepšem redu v popolno zadovoljnost v velicem številu zbranega občinstva. Pesmi „Slovan“ in „Radost lovčeva“ peli ste se prav dobro, in deklamacija „Prisega Vili“, ktero je deklamoval znani pesnik g. Radoslav, izbudila je občno pohvalo. Imeli smo priliko občudovati njegov izvrsten talent. Posebno pa je dopadala šaloigra „To sem bil jaz“; igrala se je tako, da si boljega ni treba želeli; naloge so bile vse v zanesljivih rokah, s posebno gotovostjo vèdli ste se Polonca in Lenčka, izvrstno pa je mlada gospodičina predstavljala staro Barbo. Jako vrlo obnašala sta se gospoda, človek bi mislil, da sta se mnogo let urila po javnih glediših, kajti čutila sta se prav domača na odru. Želeti bi bilo, da bi se take moči, kakoršne smo denes spoznali v naših vrlih diletantih, ne odtegovala rodoljubnemu namenu, kterege imajo ravno čitalnične predstave. Done'a jim je pa tudi zaslužena pohvala od vseh strani in slišal se je en glas; „Izvrstno so izgrali.“

Občna želja, da bi čitalnica v kratkem zopet napravila nam tako zanimivo zabavo, naj bi se kmalo spolnila, in pokaže naj se vedno, kakor tudi denes, da čitalnica postojnska ne stoji na slabih nogah, da si tudi postojnski nemčurji krhajo dolge zobe nad Slovinci in bi jih radi v žlici vode utopili, če bi jim bilo le mogoče, prepri vsejati med nje, kakor so že enkrat poskusili, o kterege priliki se je ravno pokazalo, kako odjudnih in surovih sredstev se poslužuje tako imenovana postojnska „inteligencija.“ Če postojnski „liberalci“ tudi vse hraste oklestijo in s perjem venčajo čine svojih suhoparnih možganov, če tudi vse potepube in ponočne vekeče najamejo, da bodo po mestu tulili melodije švabskih sirén in tako protivili lepo-ubranemu národnemu petju, ne bo se jim usrečilo. Duh národni ne da se zatreti, če si tudi znani gospod ves jezik izbrusi pri podpirávanji glede zabranjenja Sokolskih izletov. Na zdravje!

Politični razgled.

Cesar je pred svojim odhodom poklical v Pešto vojnega ministra Kuhn-a kakor tudi ministra Brestl-a in Giskro, ter jim naročal kako se imajo vesti, da se punt v Dalmaciji zatre.

Cesar je 25. t. m. iz Pešte odpotoval v vzhod. Spremlja ga pet ministrov. Na potu ga bosta pozdravljala zastopnika romanske in srbske vlade.

Iz Prage se poroča, da je dr. Bielski prevzel volitev za župana praškega. Ker je deklarant, pravijo, da ga cesar ne bo potrdil. Zato se govori, da bo odstopil od poslanstva. — Mesto Kolín je pogorelo.

Vstajniki v Dalmaciji se množé in upor napreduje. Prebivalci kraja Budua so baje tje posajeno vojaštvo zajeli. — Iz Hercegovine je prišlo 1300 mož upornikom na pomoč. — V Stanjeviču zajetih 40 vojakov so uporniki sami izpustili. — Dasi se pošilja vedno več vojske v južno Dalmacijo, vendar ni pričakovati, da bi se upor energično in hitro zadušil; kajti upornikom jako dobro pride slabo vreme in sneg po njihovih gorah, kterege so domačinje vajeni, ne pa vojaki, kateri zbolevalo. — Vsi časopisi se obširno pečajo s to ustajo in iščejo črnogorskih in ruskih upljirov. „N. fr. Pr.“ celo izgovarja: „to, kar se je tu doli v Dalmaciji pričelo je slovanska revolucija pod ruskim varstvom, ki vzdiguje zoper Nemce in Magjare v Astriji in pa zoper Turke svojo gorgónjo glavo.“ Taka sila še ni.

Dalmatinskega deželnega zbora ni več. Lahonske večine ni več v seje in tako se je razpustil sam. Narodna manjšina (15 poslancev) je razposlala pismo na volilce, v katerem razklada, kaj je delala in hotela.

Iz Nemškega nam je poročati dve nasprotni prikazni. Na Badenskem se zbornica v govorjenji in djanji čedalje bolj prusoljubo kaže, ker ne more pričakati nemške edinosti. Na Bavarskem pa pri novih volitvah ne kaže, da bi zmagali „naprednjaki“, temuč bode najbrž večino imela klerikalna, zedinjenju z Prusijo sovražna stranka.

V Parizu se je vlada bala 26. t. m. velicih demonstracij, ker se parlament ni odprl. A bilo je ves dan vse mirno in velike priprave Napoleonove vojske, republikansko upornost zadušiti, bile so zastoj. V poslednji uri so namreč opozicijski poslanci vsi odsvetovali, klicati vojsko na boj.

Razne stvari.

* (O prof. Heinrichu), ki je iznašel kranjski deželi pridevek „schweineland“, piše se nam iz Ljubljane: „Ne davno smo brali o zaupnici, ktero je podala ljubljanska „inteligencija“ g. Klunu, ne čudite se torej, ako vam poročam o enaki zaupnici, ktero si je g. Heinrich mislil napraviti. V četrtek je gosp. Zarnik v deželnem zboru omenil, kako da nasprotni profesorji našo deželo spoštujejo, da jo namreč imenujejo „schweineland.“ *) Ko je v petek to g. Heinrich zvedel, začeli so ga strahovi lomiti in brž je napravil prošnjo do ministerstva, v kateri je omenjal, da ga ima naša učeča se mladež jako rada, da se pri njem nauči mnogo več, nego pri katerem koli drugem profesorju, in da ni niti o politiki niti o „schweinelandu“ v šoli kedaj kaj govoril. — Naprosil je zato v soboto nekega sedmošolca, naj bi nabiral na višji gimnaziji podpise; in res, omenjeni sedmošolec prinese naročeno zaupnico v šolo, se vstopi k katedru in začne omenjati Heinrichovih zaslug, in da bi ga ne zgubili, naj se podpišejo; ali koliko jih je dobil na vsej gimnaziji? **6,** reci šest!! ali ni to blamaža? še vsi nemški dijaki se niso podpisali, kaj potem še le slovenski. Gosp. Heinrich ali še zdaj ne veste, da

*) Zavoljo tega pravijo, da je g. Zarnik stavil predlog, naj se prestavi ta gospod.

Vas imajo dijaki tako radi kot vlanski spog. O svojem času je „Tagblatt“ pravil, da šola ni za take reči; kdo pa zdaj pobira podpise? hic Rhodus, hic salta! Ali jih ne ravno tvoji izvoljenci? Gosp. Heinrich! Vi pa idite v „Voterland“ pobirat podpise, ne pa med slovenske dijake. —

* (Iz Prage se nam 23. okt. piše): Česka zmaga je spravila naše nasprotnike vseh krajev ne le v velike zadrege, temveč celo ob pamet. Saj vam je vsem znano, koliko in kako pišejo oni listi, ki prej za nas in sploh vse Slovane niso imeli družega, nego psovalke in zasramovanje, o zrelém českem narodu, njegovih pravicah in o spravi njegovi z vlado in Nemci. Nekterim pa se je prvi strah preletel, ter se že sramujejo prenaglenosti. Iz vseh krajev pak se čuje klic po nagli spravi s česko opozicijo. Samo nekoliko dunajskih zagriznenih decembristov, ustavovercev in slovanojedov ter praška kazina še ne vedo, kako bi potlačili jim nevarni krik, ter si pomagali še enkrat za nekoliko časa na noge. Zbor nemških poslancev hoče prenarediti volilni red tako, da sme le oni voljen biti, ki je že pred volitvijo prisegel na dec. ustavo ter da pojde v zbor. Ta smešna ideja tudi „Pressi“ ni po volji, ter v predzadnji svoji številki dobro ošteva imenovani zbor in praško kazino. Potopljaočemu se je slama dobra in nanjo stavi zadnjo upanje, tako tudi naši ustavoverniki. Tako so se okrepčali zopet nekoliko z Beustovih ust, iz katerih je prišlo sladko tolažilo „da se hoče zvesto držati dec. ustave, ter ž njo pasti, ako ravno jo drži za nepopolno, ter potrebno nekoliko popravka.“ Koliko popravkov jej bo treba, bodo seveda Čehi povedali, ko bo prišlo do sprave, ktere pa tako naglo še ne bo; ranjen medved se še boruje, dokler ne izdihne zadnje iskrice življenja. Vlada ima menda preveč opraviti z dalmatinskim uporom; naj bi si zapazila, da je treba ogenj v začetku ugasniti, ne pa ko že hiša na vseh oglih gorí. —

Naj vam še nekaj iz „zbora nemških poslancev“ povem. Neki poslanec je interpeliral zadnjič zbor, jeli noče storiti potrebne korake, da bi se dela deklaranta gg. Potůček in dr. Ed. Gregr v sodnijsko preiskavo, ker je prvi nagovoril po dokončani volitvi iz okna množico, ki mu je napravila baklado, in ker je drugi govoril na taboru na Visoki Veselý. Predsednik je menil, da je za to še čas po dokončanem zborovanji. Policija!!!

* (Čitalnica v Skopem) napravi 31. oktobra besedo z govorom, deklamacijami in šaloigro „Župan“; med besedo bode igrala vojaška godba, po besedi bo tombola in potem ples. Ustopnina znaša 20 kr. za osebo. K besedi, ki se začne ob 6. uri zvečer, uljudno vabi društveni odbor.

* (Zaupnica g. dr. Zarniku.) Prebivalci Šentpeterske fare v Ljubljani so poslali poslancu dr. Zarniku zaupnico, ktero prinesemo še-le prihodnjič, ker nam denes pomanjkuje prostora.

OZNANILŌ.

Platnina, blago za obleko, suknina, jopiči, plašči

se bodo kratko časa v prodajalnici: **gosposke ulice št. 113**
v izvenredni prodaji

oddajali in se bo vse blago, na drobno in debelo, mnogo ceneje,
kakor se v fabrikah dobiva, prodajalo.

Cena.

Platnina

1	trobela	30	vatlov	polplatnine	5	gld. in več.
1	"	30	"	creas-a	7	" " "
1	"	38	"	trdega platna	11	" " "
1	"	50	"	holandskega	18	" " "
6	platnenih	robcev				90 kr.
	Chiffon,	Toilleforte,	Naturel	vatel	po	15 "

Perila

mного na izbor, zlasti za dame, prav po ceni.

Mizni prti in prtiči.

Blaga za obleke

največi izbor po 10, 12, 14, 18 kr. do najboljše baže.

Suknina za suknje, hlače, kožuhe, double, velour po čudovito nizki ceni.

Jopiči in plašči po razni ceni, velika zaloga.

Več 1000 vatlov zavrnikov (kosov platna)

po 5, 6, 8 in 10 vatlov vkup se prodaja po čudovito nizki ceni.

Pismena naročila za gotov denar ali proti poštnemu povzetju bomo kar najboljše izvršili.

Na to izvenredno prodajo P. T. občinstvo posebno pozorno čini pristavljaje, da smo porok za vsako blago, ki se pri nas kupi.

Prodajalnica dunajskega blaga
Schneider & Betelheim.

Prodaja se samo in edino le

v gosposkih ulicah št. 113, nasproti Pichsovi kavarni v Mariboru.